

Ενότητα Ε΄ - Κεφάλαιο 4

Οι Βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913)

Τα κράτη που είχαν δημιουργηθεί με την παρακμή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας ζητούσαν να απελευθερώσουν και τις υπόλοιπες περιοχές στις οποίες ζούσαν ομοεθνείς τους. Βλέποντας, μάλιστα, τις **προσπάθειες των Νεοτούρκων να εκτουρκίσουν** τις άλλες εθνότητες, η **Ελλάδα**, η **Σερβία**, η **Βουλγαρία** και το **Μαυροβούνιο** συμφώνησαν να αφήσουν τις εδαφικές διαφορές τους για αργότερα, συνασπίστηκαν εναντίον της Τουρκίας και της **κήρυξαν τον πόλεμο**.

Ο **Α΄ Βαλκανικός πόλεμος** ξεκίνησε αρχές Οκτωβρίου 1912.

Οι Έλληνες, καλά εξοπλισμένοι από τα προηγούμενα χρόνια, απελευθέρωσαν πολλά από τα **νησιά του Αιγαίου**, την **δυτική Μακεδονία**, την **Θεσσαλονίκη** και την **Ήπειρο**.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις ήταν μοιρασμένες: Η **Γερμανία** και η **Αυστροουγγαρία** δεν ήθελαν την διάλυση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, ενώ οι **δυνάμεις της Αντάντ (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία)** πήραν το μέρος των βαλκανικών κρατών.

Ο πόλεμος τελείωσε στις **17 Μαΐου 1913**, με την υπογραφή της **Συνθήκης του Λονδίνου**.

Οι Οθωμανοί, ηττημένοι σε όλα τα μέτωπα, έχασαν όλα τα εδάφη τους δυτικά του Έβρου, καθώς και την Κρήτη. **Καμμία χώρα, όμως, δεν ένιωθε ικανοποιημένη**.

Η κατάσταση αυτή **πυροδότησε την έναρξη του Β΄ βαλκανικού πολέμου**, έναν μήνα μετά, μεταξύ των πρώην συμμάχων τώρα πια, με την Βουλγαρία να επιτίθεται εναντίον Ελλάδας και Σερβίας, προκειμένου να κατακτήσει περισσότερα μακεδονικά εδάφη.

Ο **Β΄ Βαλκανικός πόλεμος** κράτησε μόνο έναν μήνα, ήταν σκληρότερος από τον πρώτο και τελείωσε με την **ήττα της Βουλγαρίας**. Με την **Συνθήκη του Βουκουρεστίου (28 Ιουλίου 1913)** η ανατολική Μακεδονία, η νότια Ήπειρος και η Κρήτη παραχωρήθηκαν στην Ελλάδα, η δυτική Θράκη στην Βουλγαρία, η βόρεια Μακεδονία στην Σερβία και η ανατολική Θράκη παρέμενε στο Οθωμανικό κράτος. Ταυτόχρονα δημιουργήθηκε η Αλβανία, ως ανεξάρτητο κράτος, προσαρτώντας και την Βόρειο Ήπειρο παρά τις έντονες αντιδράσεις της Ελλάδας προς τις Μεγάλες Δυνάμεις.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Η Ελλάδα διπλασίασε την έκταση και τον πληθυσμό της (έφτασε τα 64.000 τ.χμ. και τους 5 εκατομμύρια ανθρώπους), ενσωματώνοντας μάλιστα και την εύφορη μακεδονική γη.

Από την άλλη πλευρά, καμμία χώρα δεν έμεινε ικανοποιημένη, αφού όλες κέρδισαν λιγότερα από όσα ήθελαν. Το γεγονός αυτό, μαζί με αρκετά άλλα, συνετέλεσε στο ξέσπασμα ενός ακόμη πολέμου, του Α΄ Παγκοσμίου, έναν χρόνο αργότερα.

Από το σχολικό βιβλίο:

1. Διαβάζουμε στις «Πηγές» (σελ. 188)
  - την Πηγή 1 (ένα απόσπασμα από τα απομνημονεύματα του Αλέξανδρου Ζάννα, πολιτικού της εποχής, για την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης), και
  - την Πηγή 2 (ένα απόσπασμα από τα απομνημονεύματα του Θεόδωρου Πάγκαλου, πολιτικού της εποχής, για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων).
2. Βλέπουμε στην σελ. 188 την κήρυξη του Α΄ Βαλκανικού πολέμου, όπως αποτυπώθηκε σε μια εφημερίδα της εποχής.
3. Βλέπουμε στην σελ. 189 φωτογραφίες από τους βαλκανικούς πολέμους.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Πότε ξεκίνησε ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος, και πόσον καιρό κράτησε; Ποια ήταν τα κράτη που συμάχησαν εναντίον των Οθωμανών; Πότε υπογράφηκε η Συνθήκη λήξης του πολέμου, και σε ποιο μέρος;
2. Ποια ήταν τα εδαφικά κέρδη της Ελλάδας μετά τον Α΄ Βαλκανικό πόλεμο;
3. Ποιες ήταν οι αιτίες της έναρξης του Β΄ Βαλκανικού πολέμου;
4. Πότε ξεκίνησε ο Β΄ Βαλκανικός πόλεμος; Πότε τελείωσε; Ποια ήταν η Συνθήκη λήξης του; Τι εδαφικά κέρδη είχε η κάθε χώρα;
5. Τα βαλκανικά κράτη (ιδίως η Ελλάδα και η Βουλγαρία) είχαν μεγάλες εδαφικές διαφορές και διεζητάσαν σκληρές μάχες μεταξύ τους μέχρι το 1908. Πώς εξηγείτε το ότι αποφάσισαν να συμμαχήσουν μεταξύ τους εναντίον των Τούρκων, χωρίς μάλιστα να έχουν συμφωνήσει από πριν για το "μοίρασμα" των εδαφών;

